

51^e Jaargang

Dinsdag 5 januari 2016

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Een blijvende Toevlucht

Heere! Gij zijt ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht. (Psalm 90:1)

Op Oudejaarsavond kijken wij terug. Op alles wat er in ons persoonlijke leven is gebeurd. En laten we daarbij beseffen, dat we weer een jaar dichterbij de dood zijn. Iedere dag sterven we een beetje. Elke dag is onherroepelijk voorbij. Dat ligt in de dood. Dat wacht op het oordeel.

En hoe vergaat het u nu als u terugkijkt? Er waren hoogtenpunten en dieptepunten. Hoogtenpunten brengen vaak een gevoel van voldoening met zich mee. Dieptepunten kunnen ons tot somberheid brengen. Maar zowel bij hoogtenpunten als bij dieptepunten hebben wij licht van Boven nodig. Het Licht van de Heere, om te zien wie *Hij* voor ons is geweest.

Het gaat in deze psalm vooral over Gods genade. Over de geborgenheid die er bij God is. En Mozes begint te belijden Wie God is. '*Heere... Gij...!*' Zo begint hij zijn gebed. Hij begint met de belijdenis dat God een Toevlucht is. En daarmee wijst hij de werkzaamheid van het geloof aan. Geloven is niet anders dan toevluchtnemen. En nu is er zeker wel een onderscheid tussen een zwak geloof en een sterk geloof. Maar ook dat sterke geloof moet steeds weer toevluchtnemen. Ook Mozes, de man Gods. Hij was één van de allerheiligsten en allergrootsten in het Koninkrijk Gods. Maar hij belijdt hier Wie God voor hem is: een Toevlucht. Dat leert God de Zijnen. En wij moeten het ook leren. Hij spreekt God aan met 'Adonai', *Heere*. Die Naam wijst naar Gods Almacht. Hij is de Heerser Die alle dingen gemaakt heeft en er ook over regeert. De Catechismus zegt in zondag 10: *Dat alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen*. Zo hebben we al vaak het beleden. Maar beleven we het ook zo?

Eén van onze oudvaders zegt, dat als het over de voorzienigheid gaat, er heel wat atheïsme is. En dat niet alleen onder de onbekeerden, maar ook onder hen die genade kennen. Zien we echt overal Gods hand in? Zien we Zijn *Vaderlijke hand*? Ja, we leren zulke dingen weleens uit het hoofd en we horen erover preken. Maar als je toch eens werkelijk ervaart dat de Heere in de hemel om Christus wil jouw God en jouw Vader is. En dat jij Zijn kind bent. En je mag geloven dat Hij alle dingen bestuurt, met grote wijsheid. Niet alleen gezondheid, maar ook ziekte. Niet alleen voorspoed, maar ook tegenspoed.

Nee, daarmee zijn niet alle vragen opgelost. Het kan juist nieuwe vragen oproepen. Vragen die als een vuur in je binnenste kunnen branden. Waarom? Waarom zo? Waarom ik? Job en Asaf zijn klassieke voorbeelden van Gods kinderen die het moeilijk hebben met de Godsregering. Maar voor het geloof bevat het zo'n geweldige troost. Dat

dit leven met alle moeite en verdriet niet buiten God om gaat. Dat niet het willekeurige toeval regeert. Dat niet de wrede mens regeert. Maar een liefhebbende Vader in de hemel. Mozes heft zijn hart en oog op tot de Heere. Hij ziet op naar Hem die in de hemel woont en troont. En hij ziet een Vaderlijke hand.

En nu heeft Mozes deze psalm niet alleen voor zichzelf geschreven en niet alleen voor Israël, maar ook voor ons. *Heere! Gij zijt ons geweest...* Hij zegt niet: *Gij zijt mij geweest...* Maar: *Gij zijt óns geweest een Toevlucht, van geslacht tot geslacht*. Voor óns. Voor heel dat volk. En zo is Hij nog een Toevlucht. Ook voor ons. Want wat staat er in de tekst? *Van geslacht tót geslacht!* Niet alleen voor het voorgeslacht, maar ook voor het nageslacht.

Als je door het geloof daar eens oog voor mag krijgen, wat geeft dat dan ook voor het nieuwe jaar rust en vertrouwen. Je kunt er zo tegenop zien. Wat zal 2016 ons gaan brengen? Zal die ernstige ziekte terugkomen? Zal dit jaar het laatste zijn van mijn oude moeder? Hoe zal het gaan met de kinderen? Wat zullen we met hen gaan meemaken? Hoe zal het gaan in het bedrijf? Zal ik mijn werk kunnen behouden? En dan alle onrust in de wereld. Komt het moslimterrorisme naar Nederland toe? En als de secularisatie zo doorgaat, wat blijft er dan van het geloof in mijn nageslacht over? Vragen, die met tientallen te vermenigvuldigen zijn.

En dan heb ik de belangrijkste vraag voor iedereen persoonlijk nog niet eens gesteld. Hoe zal ik rechtvaardig verschijnen voor God? Kan ik God ontmoeten, als 2016 mijn sterfjaar wordt?

Het kan alleen als de Heere uw Toevlucht is geworden. Als u met uw zonden en ellenden tot Hem u ter genezing leerde wenden. Als u met al uw vragen en onoplosbare problemen bij Hem mag schuilen en leert leven bij en uit de belofte: *Heere! Gij zijt ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht*.

Wie tot Hem vlucht, zal bemerken dat de Heere is, zoals Hij hier zegt dat Hij is. Hij is echt nabij de ziel die tot Hem zucht, en Hij troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht. Dan mag er weleens vertrouwen in God en overgave aan God zijn. Door het geloof mag het vermoeide en beladen hart rusten bij Hem in Wie God een Toevlucht is en Die het kan zeggen: *Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven*. Ik wens u die rust voor 2016 van harte toe.

M.A. Kempeneers

Uitleg- moeder

Jullie kennen het vast ook nog wel van vroeger. 'Mama, mag ik nog even opblijven? Nee, vanavond niet. Waarom niet?' En dan het antwoord: 'Omdat ik het zeg'. Een slechter argument bestaat niet, althans volgens de moderne pedagogiek. 'Uitlegmoeder' zo heet een boek over dit onderwerp. Alles moet worden uitgelegd en toegelicht. Je moet onderhandelen met je kind. Ik denk dan: vandaar al die krijsende kinderen in de supermarkt. En die gedrogeerde pubers die 's nachts dronken op straat zwalken. Of die agressieve jongeren die de buurt onveilig maken of juist die heel passieve jeugd, die hun schoolleven heeft ingeruild voor de virtuele wereld van games. Zou dat allemaal niet mede het gevolg zijn van die onderhandelingsopvoeding? Kinderen moeten toch ook leren gehoorzamen? Jozef gehoorzaamde zijn vader. Hij onderhandelde niet en protesteerde evenmin.

Jozefs broers gingen naar Sichem. Dat was niet zomaar een plaats. Sichem had een donkere klank gekregen voor Jakobs gezin. Daar had zich die geschiedenis met Dina afgespeeld (Genesis 34). Bovendien was Sichem de stad waar Jakobs gezin besmet was geraakt met de heidense zonden en afgoden. Jakob had het hen allemaal laten begraven onder een eik bij Sichem (Genesis 35). Maar nu gaan die broers terug naar Sichem. Hun hart trekt weer terug naar de plaats waar de zonden begraven werden. Van alle plaatsen waar ze met hun kudde naar toe konden, kozen ze juist Sichem.

Zou dat de reden zijn, waarom Jakob Jozef naar hen toe stuurt? Ik geloof het. Jakob was bezorgd om zijn zonen. Zullen de Kanaänieten zijn zonen alsnog doden? Zullen de oordelen van God hen treffen, nu ze weer terug gingen naar de wereld en de zonde?

Die bezorgdheid is zo groot dat hij zijn liefste zoon een lange, moeilijke en gevaarlijke weg laat gaan. De broers dachten dat Jakob alleen van Jozef hield. Hier zien we echter het tegendeel. Jakob heeft zijn zonen hartelijk lief. Ondanks het feit dat die zonen hem verdriet doen door de zonde en de wereld weer opzoeken, gaat Jakobs hart naar zijn

jongens uit. En om dat te bewijzen stuurt hij zijn geliefde zoon naar hen toe. En die zoon maakt er geen bezwaar tegen. Want ook hij heeft zijn broers lief. Jozef zegt niet dat de reis te lang is en dat de wegen te slecht zijn en dat de gevaren te groot zijn. Hij protesteert niet en onderhandelt niet. Nee, geen enkel bezwaar. *Ziet hier ben ik.*

En het is goed om daar even de vinger bij te leggen. We leven in een tijd dat het gezag van ouders sterk is afgenomen. En niet alleen van ouders, maar van iedereen die gezagsdrager is. Politici, docenten, politieagenten, predikanten. Het is niet vanzelfsprekend dat zij gehoorzaamd worden. Integendeel, er worden nogal eens tegenwerpingen gemaakt, er is vaak ongehoorzaamheid. Alsof er geen gebod is dat zegt: *eert uw vader en uw moeder.*

En natuurlijk, dat geldt alleen als het gaat om eerlijke dingen. Je mag je ouders en andere gezagsdragers zelfs niet gehoorzamen als ze dingen van je vragen die tegen de Bijbel ingaan. Maar verder zul je ze moeten eren. Dat wil zeggen: erkennen dat God ze die plaats heeft gegeven. Jozef geeft het voorbeeld: *zie, hier ben ik.*

En hoe gewillig was hij! Als Jozef zijn broers in Sichem niet aantreft, dan zoekt hij net zo lang totdat hij ze in Dothan vindt. Dat is ook nog zo'n dertig kilometer lopen. Hij heeft niet gedacht: 'Vader heeft gezegd dat ze in Sichem zijn, nou daar zijn ze niet, ik hou ermee op'. Nee, Jozef is zo gehoorzaam, dat hij de bevelen van zijn vader tot het einde toe wil volbrengen.

Zie je hier ook iets in van de liefde van God? *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.* Zie je in deze geschiedenis het beeld van de mens, van jou en mij, die uit Gods nabijheid is weggegaan naar het Sichem van de zonde. En die steeds verder bij die God vandaan dwaalt naar het Dothan van de ongerechtigheid? Maar de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Daarom wilde Hij geboren worden in Bethlehem. Jozef verliet Hebron en trok naar Sichem. Hebron, dat is de latere koningsstad, waar David koning is geworden. En Sichem, dat is de plaats van de zonde. In veel rijkere mate heeft Christus de heerlijkheid van Zijn Vader verlaten. Hij is gekomen in onze oude en koude wereld om zondaren tot bekering te roepen. Is dat voor jou ook zo'n wonder?

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Genesis 37:13
Zo zeide Israël tot Jozef: Weiden uw broeders niet bij Sichem? Kom, dat ik u tot hen zende. En hij zeide tot hem: Zie, hier ben ik!

In artikel 14 wordt terecht beleden dat God de Heere de prediking van het Evangelie gebruikt. Het is bijzonder het middel waardoor de Heere Zijn werk van genade in ons begint, voortzet en volbrengt. Het leven onder de prediking is daarom zeer belangrijk, zelfs noodzakelijk. Prediking en kerk, kerk en prediking, zijn twee heilsgeschenken van de Heere.

Prediking

Wie zich daarvan bewust is, kan er niet buiten. Uit het Woord weten we dat dit tot het geestelijk leven behoort. Het Woord en de tempel spreken bijzonder in de Psalmen. Gods Kerk weet zich er één mee. Zo ook leeft het hartelijk begeren van David: Een ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken, dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren om de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel (Psalm 27:4). Psalm 84 staat daar niet buiten. Is dit zo, dan is er geen discussie over de zondag en de tweede kerkdienst. Het is evenwel erg dat de discussie, de zelfbepaling en de eigen overtuiging toenemen. Iemand zei vorig jaar: bij ons worden de avondmaalstafels voller en op zondagmiddag worden de banken geleidelijk leger. Jullie zullen volgen. Beide werkelijkheden zijn er en wat doen kerkenraden? Zich erbij neerleggen en wat de tweede dienst betreft wat aanpassen? Als het Woord het niet meer doet, dan de liturgie. Hoe lang zal dit helpen? Voor een enkel jaar. Tot het wezen van de Gereformeerde eredienst behoort de prediking. Mijn hart roept uit tot God Die leeft en aan mijn ziel het leven geeft. Dit getuigt van het leven dat gericht is op het Woord. Er zijn werkzaamheden met het Woord en zo met de prediking en wat daarbij betrokken is. Denk aan wat er staat in zondag 38. Het verlangen naar de zondag kan heel sterk zijn. Er is behoefte aan de prediking van het Woord. Het

Het pastorale werk des Heeren DL V art. 14 (3)

wordt onderstreept dat er twee rijke geschenken van God zijn die men niet kan missen. Gods genademiddelen. Gaat het over een honger naar het Woord, de liefde tot het Woord, het geloof in het Woord, het luisteren naar het Woord, het kennen van het Woord, het zich verlaten op het Woord, dan zijn dat bekende zaken. Het zijn levenszaken. Wat nu de Heere werkt gaat niet vanzelf. Automatische is de Heere vreemd. Gaat het over natuurverschijnselen, werken in de natuur, dan komen we regelmatig het persoonlijk voornaamwoord 'Hij' tegen. In de dienst zingen we ervan. We worden in artikel 14 gewezen op de ontwikkeling, de voorzetting en de bekroning van 's Heeren werk. Het horen, lezen en overdenken van Gods Woord, hoort erbij. De Heere werkt als de dauw in alle stilte. Vier zaken worden genoemd.

Vermaningen

De eerste is vermaning. Het staat zelfs in de meervoudsvorm. Dat is juist. Er kan meer dan één vermaning zijn. Er zijn verschillende, onderscheiden vermaningen. In het Woord komen we ze tegen. Het is opvallend dat niet allereerst vertroosting of bemoediging wordt genoemd. Laten we hierop letten. Het volk van de Heere wordt vergeleken met een kudde schapen. Schapen zijn aantrekkelijke dieren. Iedereen kijkt

ernaar of staat er even bij stil. Bijzonder in de vakantietijd. Diverse trekken van schapen wijzen op geestelijk leven en geestelijke verhoudingen (Joh. 10). Het contact van het lam met de moeder spreekt van levensverbinding. De houding om moedermelk te krijgen heeft betekenis voor het geestelijk leven. Gaat het over vermaning, de herder van de kudde heeft één of zelfs twee honden. Die zijn er voor de kudde. De herder in het oosten heeft een staf en een stok. De stok is niet alleen voor de aanvaller, maar ook voor het schaap. Een schaap kan een eigenzinnige trek hebben. Afdwalen, eigen weg gaan, komt al grazend voor. Bij het kind van God is het dwaalziek hart niet verdwenen. Het denken, gevoelen en begeren werken nog. Alhoewel ze niet meer de toon aangeven. Men is een tweemens geworden. Hoe het kan gaan laat ons de geschiedenis van Lot duidelijk zien en niet te vergeten de afgang van Salomo. De vermaningen van de Heere zijn niet hardvochtig. Ze kunnen scherp zijn, maar ze dienen om te bewaren voor en te houden bij. Ze kunnen gehoord worden om tot inkeer, tot bekering te brengen. De vermaningen van de Heere zijn gericht op levensbehoud, op eeuwige zaligheid. Ze beogen het bewaren, het sparen voor wonden in het leven en het sparen voor geestelijke ondergang, verlaten en verberging van de Heere. Daarvan lezen we in het Oude Testament. De Heere zond bijzonder naar koningen zijn profeten. Vermaningen kwamen tot heel het volk. Zo is het nog. Bijzonder verbondskinderen, kinderen des Heeren, worden aangesproken. Niemand gaat ongewaarschuwd door het leven. Het boek Spreuken bevat veel vermaningen. Daar mag in de prediking niet aan voorbij worden gegaan. Het dreigen, het bedreigen van de Heere is volledig onderscheiden van wat onder mensen voorkomt. In de bedreiging spreekt Gods rechtvaardigheid en de

Zo is het nog. Bijzonder verbondskinderen, kinderen des Heeren, worden aangesproken. Niemand gaat ongewaarschuwd door het leven.

werking daarvan is zuiver, volkomen in overeenstemming met de maatstaf van Zijn heilig recht. In Zijn bedreigingen spreekt 's Heeren hart. Dus geen stok achter de deur. In bedreigingen laat de Heere Zijn bewogenheid horen. Ze worden voltrokken, tenzij bekering komt. Ninevé is een voorbeeld. Laten we niet voorbijzien de houding van Jezus toen Hij naar de stad Jeruzalem keek. Hij kon Zijn tranen niet bedwingen. Luid snikkend sprak Jezus: Och, of gij ook bekendet ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient. Maar nu is het verborgen voor uw ogen (Lukas 19:42). Het oordeel Gods voltrekt zich, want ge hebt de tijd van uw bezoeking niet bekend. De heilstijd van God. Hij zag naar u om. Maar ge hebt het niet opgemerkt. Het bleef zonder resultaat. Zo komt het nog voor. Wijzend op de eindtijd waarin wij leven, zegt Jezus met overtuiging: Gedenkt aan de vrouw van Lot (Lukas 17:32). Ga de slapende maagden niet voorbij (Matth. 25). Niemand kan zeggen: de Heere had geen woord, geen hartelijk welgemeend woord voor mij. Laat het huisbezoek niet ontaarden in het voorlezen van een vragenlijstje, maar laat het een pastoraal gesprek zijn. Daar horen indien nodig vermaningen of bedreigingen des Heeren bij.

Beloften

Terecht wordt in de derde plaats gewezen op de beloften. Veel beloften staan er in Gods Woord. Beloften van allerlei aard, voor verschillende levensomstandigheden. Beloften rijk van inhoud. Vol van vertroosting, aansporend tot vertrouwen op. Bemoedigend, versterkend. Beloften die verzekeren. Beloften die wijzen op het voorzien in tijdelijke of geestelijke nooddrift. Beloften die vervuld worden in het eeuwig zalig leven. Voor wie? Daar is al zoveel over gediscussieerd en geschreven. Het bracht zelfs tot verwijderingen en nog. Nu mag zeker niet geheel aan de vraag voorbijgezien worden voor wie de beloften zijn. Maar zijn we nu klaar met het juiste antwoord? Noodzakelijk en van belang is te letten op deze zaak. Elke belofte houdt ons stil bij twee werkelijkheden. In de allereerste plaats worden we door de belofte gewezen op wat wij missen. Want wij missen en hoe het ook met ons is, dat is door de zonde. In het paradijs was er geen gemis, geen droefheid en geen smart. Daar was bezit. Daar was volheid. In geen enkel opzicht enig gebrek. Daar was het goed met en door God de Schepper. Gaat het in prediking of gesprek over

de belofte, dan dient het gemis ervan niet onbesproken te blijven. Zo ook als er gewezen wordt op de belofte in de doop. We worden er allereerst op gewezen op hoe het met ons is. Dan is het nog de vraag of we het daarmee eens zijn en wij met onze staat, onze schuld belijgend, smekend komen tot de Heere om de vervulling van de belofte. Hoe wijst de berijming van Psalm 81 vers 12 daar op. We moeten ook letten op Deuteronomium 30:6. Daar staat: De Heere uw God zal uw hart besnijden en het hart van uw zaad om de Heere uw God lief te hebben met uw ganse harte en met uw ganse ziel opdat gij leeft. We worden door de Heere er allereerst op gewezen dat ons hart onbesneden is, wat in ons hart is. Wat erin leeft en wat er van uitgaat. Onbesneden is ons hart. Hartsverandering is uitgesloten. De situatie verergert zich. Voor wie dit pijn doet, gaat Gods belofte leven, spreken en uitzien werken. Verlangen: Heere doe, geef wat U beloofd hebt. Doe het Heere. Besnijdenis van het hart. Het nieuwe hart. Een nieuw leven met het doel om U lief te hebben met geheel het hart, met geheel de ziel en met alle krachten. En om zo te leven het leven der genade. Als we elkaar daarin vinden en verstaan, dan willen we niet meer twisten voor wie de belofte is of over twee of drie verbonden. We verstaan dat het mis gaat zonder te kennen wat de Heere spreekt in Deuteronomium 30:6. Met een eenzijdig denken aan en leven bij de verbondsbelofte gaat men verloren. Er is sprake van tweezijdigheid. Daar wijst de verbondsbelofte op en spreekt daarvan. Het leven wordt uit genade gezegend. De Heere wordt gekend als de Alfa en

de Omega. Een God van Ja en Amen. En het zal zelfs zijn: Ze zullen kennen en vervolgen te kennen. Het leven in Gods vreze neemt toe.

De Sacramenten

In het slot van artikel 14 worden we gewezen op wat de Heere doet door het gebruik van de Sacramenten. Allereerst dienen we eraan te denken dat de Sacramenten ondergeschikt zijn aan het Woord. We zouden het zonder de Sacramenten kunnen doen. Denk aan de moordenaar aan het kruis. Waarom en waartoe God de Heere de Sacramenten heeft gegeven kunnen we lezen in de Heidelbergse Catechismus. Zondag 25-30. De Heere wil gedoopten door het sacrament onderwijzen en leren. Bijzonder bij de doopbediening en daarna. In en door het heilig avondmaal wil de Heere ook onderwijzen, leren en versterken. Uit wat staat in de genoemde zondagen valt veel te leren. Daar behoort ook vraag en antwoord 81 bij van zondag 30. Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingezet. Drie dingen worden van de avondmaalganger verwacht. Een mishagen over de zonde. Een vertrouwen dat de zonden om Christus' wil vergeven zijn. Een begeren om het geloof te versterken en het leven te beteren. Opvallend is dat hierin herinnerd wordt aan de drie stukken ellende, verlossing en dankbaarheid. In het avondmaalsformulier, als het gaat over de beproeving, komt hetzelfde aan de orde. Een onderwijzende, lerende taak heeft een predikant. Vandaag broodnodig. Herderlijk onderwijs uit Schrift en belijdenis.

M.C. Tanis

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 19 januari 2016. Kopij graag binnen donderdag 7 januari.

Kerst en jaarwisseling

De beide Kerstdagen en de jaarwisseling liggen, wanneer u dit leest, alweer achter ons. Gods Woord zegt: 'Wij vliegen daarheen.' De Heere gedenke alle scribenten en de mensen die voor de uitgave van ons blad zorgen bij drukkerij Crezee. De Heere geve dat in het nieuwe jaar 2016 ons blad geregeld mag verschijnen en dat het werk van de stichting Bewaar het Pand gezegend mag worden.

AvH

LITERATUUR

“Qua stijl is ”De liefde niet” –nog afgezien van de vloeken, blasfemische grappen en erotische passages– geen hoogvlieger. Van der Linden heeft een associatieve manier van schrijven, maar de vaak ellenlange zinnen (die soms ontsporen) maken het lezen van dit boek tot een moeizaam avontuur”.

Zo werd een recensie besloten van een boek dat besproken werd in het RD. Het gaat over een persoon, die door allerlei omstandigheden losgeslagen is van haar reformatorische wortels. Deze omstandigheden werden voor een groot deel bepaald door het feit, dat de schrijfster gevoelens van liefde bij zichzelf bemerkte jegens hetzelfde geslacht. Haar leven werd bepaald door vrees: ze was continue “bang om boven water te komen”.

Mijn voornaamste bezwaar ligt in de bijzin: “nog afgezien van de vloeken, blasfemische grappen en erotische passages”. Dat is werkelijk een mondvul; om dat in een bijzin te zetten, lijkt me een verkeerde afweging. Ik zou geen Bijbels argument kunnen vinden om kennis te nemen van boeken die vloeken. Het lijkt me in strijd met het duidelijke gebod van God. Lees ook de uitleg van de Catechismus. Godslasterlijke grappen moeten een christelijke lezer door de ziel snijden. Een ouder zal zijn kind zo iets niet in de hand duwen.

Erotische passages spreken eveneens voor zichzelf. Zou iemand gesignaleerd worden voor de etalage van verdachte winkels, dan zou daar terecht afkeuring over uitgesproken worden.

Welke argumenten kunnen aangevoerd worden om aandacht te schenken aan een boek als dit? Er zullen voor de recensent meerdere argumenten gewogen hebben. Het eerste zal zijn: de lezer te attenderen op de grote nadelen en gevaren van deze lectuur. Toen ik de recensent hierover sprak, gaf hij dat ook aan. De mensen waarschuwen voor de risico's die dit soort boeken met zich mee brengen. Tegelijkertijd treedt er ook een tegengesteld mechanisme in werking; als onze Pers grijpt naar dit boek, dan kunnen wij dat ook, zeker als de nieuwsgierigheid hierdoor ook nog opgewekt is. Om twee andere redenen trekt een dergelijke uitgave de aandacht van het refopubliek.

De eerste: het is iemand wier roots in onze kring liggen, en dus denken we ons te moeten verdiepen in de processen die leiden tot een breuk met God en Zijn dienst. We hebben hier al meer van meegemaakt. Franca Treur heeft de Reformatorische Pers breed gehaald. Siebelink trok ook onze aandacht.

Wat beweegt mensen om te breken met hun opvoeding, speciaal met een Reformatorische achtergrond? Het is voorstelbaar dat we ons daarover zorgen maken. Probeer dan boven water te krijgen hoe het niet moet onder ons. Dat is een goede lijn. In die zin wil ik de bedoelingen van recensenten waarderen. Toch moeten we juist ook zulke argumenten relativeren. Ieder maakt weer zijn eigen afwegingen. Jonge mensen, die bijvoorbeeld in de twijfelfase zitten, kunnen een slag van deze molen krijgen als zij zich verdiepen in deze lectuur. We hoeven niet zozeer aan de wereld te vragen wat zij op het geloof tegen heeft; ons eigen hart brengt alles naar boven wat in de wereld leeft. Daar hebben

we de handen al vol aan. Maar u denkt misschien dat deze mensen ons kunnen vertellen wat wij verkeerd doen? Maar is dat een logische redenering? De kerk heeft de roeping de afgedwaalden terug te roepen tot God en Zijn Woord. Dat is de goede orde. En wie kan ons nu beter onze feilen aanwijzen dat de hoogste Profeet, Christus? Als we dagelijks plaats geven aan omgang met Gods Woord, krijgen we correctie genoeg. En dat komt dan werkelijk uit de eerste hand. Of zou het ook kunnen zijn, dat we zelf verlegen zijn met onze levensstijl en dat we de meerwaarde van een levend geloof nauwelijks nog zien? Ik raad u aan: Mijd deze lectuur!

Gods Woord biedt hier andere lijnen. Zij zijn van ons uitgegaan en zij waren van ons niet.

Misschien was er nog een tweede overweging rond dit boek. Het gaat namelijk om iemand die zich bewust werd van een andere geaardheid. We zijn met dit onderwerp de laatste jaren overmatig veel bezig. Terecht wijst men soms op andere groepen in de gemeenten, die ook allerlei moeite onder vinden. Denk aan ongehuwden of aan hen die te maken hebben met huwelijksproblemen. Denk verder aan hen die hypergevoelig zijn, ook als heteroseksueel.

De overheid wil deze zaken vooral bespreekbaar maken. Waarom? Het antwoord laat zich raden. We moeten het er over eens zijn dat homo gevoelens ook onder ons voorkomen en dat we hen die daarmee worstelen, moeten omringen met raad en daad, met begrip en respect. Dat dringt onder ons wel door. Maar het wroeten in allerlei gevoelens kan ook een verkeerde invloed hebben, op jongeren en ouderen. Er zijn van die dingen die gewoon in de lucht zitten. Dat lijkt me het geval te zijn met de aandacht voor de homobeweging. Onze maatschappij prijst het zo aan en de spetters daarvan komen ook naar ons. Het zou verkeerd zijn om deze verschijnselen te negeren of alleen maar af te wijzen. Jezus ontving de zondaars en at met hen. Dat heeft ons veel te zeggen over de manier waarop wij onze medemens moeten tegemoet treden. Maar Hij nam stelling tegen de levensstijl.

Ik ben er van overtuigd dat de overmatige belangstelling voor seksuele vragen ons uiteindelijk geen goede diensten bewijst. Matigheid en ingetogenheid is ook een christelijke deugd. Die weg is de beste voor de kerk en voor allerlei aanverwante organisaties. Zeker op deze terreinen moeten onze woorden weinigen zijn. Ons gebed mag wel zijn om te mogen beproeven welke de welbehaaglijke wil Gods zij. Zeker in deze tijden vol verzoeking, krijgt het gebed van de psalmist te meer waarde: “Wend, wend mijn oog van de ijdelheden af, verlevendig mijn hart door Uwe wegen”.

P.Roos

De angst dat mensen verloren gaan... (2)

“De angst dat mensen verloren gaan, is bij mij niet zo sterk. ‘Verloren’ is in Jezus’ gelijkenissen dat wat je echt niet missen kunt: je penning, je schaap, je kind...” Zo eindigde ik mijn artikel van twee weken geleden. Het betreft een uitspraak van ds. H.C. Mijnders, door het Nederlands Dagblad opgetekend uit zijn mond. Het was te lezen in een interview waarin de Zwolse dominee openhartig terugblikte op de ontwikkeling in zijn denken. Onzekerheid over je eeuwige behoud zou het klimaat zijn waarin hij als jongetje in Veenendaal is opgegroeid. “Die sfeer heeft zich diep in mij als gevoelig mens genesteld”, zo erkent hij eerlijk. Van dat zware en deprimerende accent heeft hij inmiddels wel afstand genomen. In later jaren “wurmden hij zich onder de deken van zijn opvoeding uit.”

Eén van zijn opvattingen waaruit dat blijkt, betreft zijn taxatie van de eeuwige verlorenheid. Ik citeer dat interview nog eens: “Hij gelooft wel in het oordeel van God. ‘In waarschuwendes partijen van de Bijbel zit geen spiertje licht. Mozes en de profeten dreigden met de ballingschap. Maar als het volk daar dan in zit, zegt God: Alles in Mij roert Zich als Ik jullie zie. Ik heb jullie lief met een eeuwige liefde. En dan komt er een nieuw begin. Wat uitzichtloos lijkt, blijkt een louteringsproces.”

Verloren gaan, aldus ds. Mijnders, is dus niet echt verloren gaan. De hel als lijden dat niet meer zal stoppen, dat zal de echte werkelijkheid niet zijn. De Bijbel dreigt er wel mee, maar uiteindelijk zal het meevallen. Gods barmhartigheid zal het winnen van Zijn gerechtigheid. Door de loutering heen zal er een nieuw begin zijn... Mag ik zijn woorden zo interpreteren? Die suggestie zit er duidelijk in. In die lijn past ook zijn bekentenis dat hij er niet zo over in zit dat mensen verloren zouden gaan. De vrees daarvoor is niet sterk. Goed beschouwd, aldus de pastor van Zwolle, bedoelt de Bijbel ook iets anders als de term ‘verloren’ valt. Niet

een scheiding, maar juist een sterke gehechtheid. Woorden van Jezus immers: dit mijn schaap, deze mijn penning, deze mijn zoon was verloren, maar is gevonden...

Sterke papieren

Wat een bevrijdende boodschap! Je zult er maar mee lopen. Met het gewicht van de eeuwigheid. Met de gedachte dat je wel eens verloren zou kunnen gaan. Voor eeuwig verloren. Voor altijd buiten God. Voor eeuwig in de duisternis en de pijn. Op de plaats waar geen terugkeer meer is. Omdat dit toch dingen zijn waarvan je tot dusver meende dat de Bijbel daarover op deze wijze spreekt. Als een reële mogelijkheid. Het kan ook zijn dat je wel eens hoop had dat door genade de koers van je leven was verlegd. Je hebt zicht gekregen op het leven dat in Christus is en door het geloof ook aan jou geschenken. Er kwam een ander perspectief. Misschien wel met een vertroostende psalmregel als: “Na de dood is het leven mij bereid. God neemt mij op in Zijn heerlijkheid.” Maar af en toe steekt de onzekerheid over je behoud de kop weer op. Er is een boze stem in je die het tegendeel beweert. Wat fijn echter als je nu hoort dat het zo’n vaart niet zal lopen. Verloren is niet echt verloren. De dominee is er ook niet zo bang voor. Het komt allemaal wel goed...

De vraag is echter of de papieren voor zulk een bewering wel sterk genoeg zijn. Of dit echt in overeenstemming met het Bijbels getuigenis is. Het is toch wel de moeite waard om hier zeker van te zijn. Dat geldt voor ieder persoonlijk. Dat geldt in het bijzonder voor de dienaren van het Woord. Het maakt nogal wat uit met welke boodschap we naar de mensen gaan. En wat het gewicht is van de prediking in het licht van de eeuwigheid. Brengen we de boodschap van het heil aan een gemeente waartoe leden behoren van wie het wel eens zou kunnen gelden dat ze verloren zullen gaan, voor eeuwig

verloren? Of mogen we er vanuit gaan dat het ook met hen wel goed zal komen, al dan niet via een proces van loutering?

Ds. Mijnders verwijst naar woorden van de Heere Jezus. In het bijzonder naar de drievoudige gelijkenis in Lukas 15: die over het verloren schaap, de verloren penning en de verloren zoon. Bij diverse gelegenheden neemt de Zaligmaker dat woord ‘verloren’ op de lippen. Zo bijvoorbeeld ten huize van Zachetüs, opgetekend in hetzelfde Lukasevangelie. Over deze tollenaar ontfermden Christus Zich. Hij riep hem uit zijn beschutte plek in de vijgenboom. Hij moest heden verblijven in het huis van Zachetüs, de tollenaar. Tegen de morrende mensen in Jericho verklaarde de Heiland Zich: “De Zoon des mensen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was.” [Lukas 19: 10]. Dat was Zijn missie, van eeuwigheid vrijwillig op Zich genomen: verlorenen te behouden, zalig te maken die reddeloos zijn.

Is het juist, om te zeggen dat ‘verloren’ hier betekent: “dat wat je echt niet missen kunt”? Ongetwijfeld. De Zaligmaker was gekomen om Zich te ontfermen over de verloren schapen van het huis van Israël [Matth. 10: 6; 15: 24]. Hij was over hen met innerlijke ontferming bewogen. Blijkt dat ook niet in zijn weeklacht over Jeruzalem, toen Hij over de stad weende: “Och, of gij ook bekende, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient.” [Luk. 19: 42]. Hij had ‘de Zijnen’ niet over voor de verlorenheid.

Maar dan is wel de vraag: wat is de ernst van die verlorenheid? En hoever strekt zich die verlorenheid uit? Als geen ander heeft juist Christus Zich daarover uitgelaten. Daarover een volgende keer.

J.M.J. Kieviet

Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven.

Jesaja 9:5

“Christus Jezus is het fundament van alle weldaden en beloften; door Hem krijgen zij haar ja en amen.” Alleen in en door de komst van Christus worden Gods beloften aan de Zijnen vervuld. De tekst begint immers met ‘want’. Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven. Het is vervuld: ‘een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en gij zult Zijn naam Immanuël heten.’

Hellenbroek wijst de opvatting van de Joden af die zeggen dat in koning Hizkia bovenstaande belofte is vervuld. De tekst ziet op de Messias, Die in Jesaja 7 was beloofd. Alles wat van het geboren Kind wordt gezegd past op de Messias en is in de Messias vervuld. De eretitel, genoemd in Jesaja 9:5, hebben alle betrekking op het geboren Kind, op de Messias. Jesaja zegt ‘is geboren’ en ‘is gegeven’ om de zekerheid van de vervulling te onderstrepen. Het Kind en de Zoon, in de tekst genoemd, is de Messias Christus Jezus. Naar Zijn menselijke natuur een Kind en naar Zijn Goddelijke natuur een Zoon, hoewel Christus naar Zijn mensheid ook een Zoon is, namelijk een Zoon van Maria. Hij wordt ook dikwijls de Zoon van David genoemd. Hij is ook de eeuwige Zoon van God. Jezus wordt ook Kind genoemd. Een kind is klein en onaanzienlijk. Dit ziet op de nederigheid en geringheid van Christus. In Zijn lage staat is Hij ook aan de zwakheid van een kind onderworpen. Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen. “Zo heeft men de Messias waarlijk ook gezien; inderdaad kwam Hij als een gering Kind, uit arme ouders op de wereld, geboren in een geringe stad, in een beestenstal, in doeken geworden en liggende in de kribbe. Zijn opvoeding is in het verachte Nazareth geweest; Zijn ganse leven door stond in het teken van geringheid, zoals dat in de Evangeliën te lezen is.” Als Zoon wordt Jezus ons voorgesteld in Zijn heerlijkheid. Hij is door eeuwige generatie de Zoon van de Vader. Hij is Gods eigen, eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders was. Joh. 1:18. Naar Zijn menselijke natuur is Hij geboren, naar Zijn Goddelijke natuur gegeven. Christus is geboren, Hij is echt mens geworden. Naar Zijn Godheid is hij gegeven door de Vader tot heil en zaligheid van de uitverkoren zondaar. “In de Vrederaad heeft God de Vader Zijn Zoon daartoe voorbeschikt en overgegeven om Middelaar te worden.” De Vader heeft Zijn Zoon gegeven in de volheid des tijds, vrijwillig en onverdiend. Alzo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Welk een vreugde voor de Kerk dat dit kind is geboren en dat die Zoon is gegeven. De tekst zegt tweemaal ‘ons’. ‘Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven.’ “Dit ons ziet op het ganse volk Gods, de gehele menigte der

gelovigen.” Hij is tot hun heil en tot hun zaligheid geboren en gegeven. Dat is reden tot grote blijdschap. De engel heeft gesproken: ‘ik verkondig u grote blijdschap, namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker.’

Jesaja heeft het geprofeteerd: ‘een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren.’ Er zal een Rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isaï. De Kerk van het Oude Testament zag dat dit in de toekomst zou gebeuren. De Kerk van het Nieuwe Testament mag juichen en verblijd zijn over de vervulling. Maar dit alles zal niet baten wanneer wij niet in der waarheid met toepassing op onszelf kunnen zeggen: ‘Een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven.’ “Het zal u weinig baten dat Jezus geboren en gegeven is, zo Hij niet voor u, voor ons gegeven is.” Hellenbroek vreest dat er maar weinigen zijn die dat naar waarheid kunnen zeggen. De uitwendige kerk krioelt van wereldlingen, openbare zondaren en goddelozen. Zulke mensen hebben Jezus niet ontvangen. Zij hebben nog geen deel aan Zijn geboorte, zij zijn nog buiten Hem en buiten alle verwachting van de zaligheid. Beproof uzelf of Jezus in u geboren is. Hoe kan ik dat weten? Onderzoek of Jezus in u ontvangen is. Ontvangenis gaat immers vooraf aan de geboorte. Heeft Gods Woord diepe invloed op u gekregen? Door het Woord wordt de Heere Jezus ontvangen. Zijn beeld wordt hersteld in de ziel. Paulus zegt in Gal. 4:19 dat Jezus in Gods kinderen gestalte moet krijgen. Dat gebeurt door wedergeboorte. Bent u wederom geboren? Voelt u geestelijk leven? Waar Jezus ontvangen, geboren en gegeven is, daar leeft Hij ook. Genade is werkzaam. Het is dan waar wat staat in Gal. 2:2 ‘Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij.’ Kent uw ziel geestelijke groei? Dat is ook een teken van Jezus ontvangen te hebben. Waar Christus in de ziel geboren wordt, daar groeit Hij ook. Mag u veel vrucht dragen? Een moeder kent tere liefde tot haar vrucht. Is er tere liefde tot de Heere Jezus? Indien Jezus in u ontvangen is, zo moet gij jegens Hem wel in liefde blaken. Lijkt u in kleinheid en nederigheid enigszins op Jezus? Als dat zo is, dan is Hij voor u geboren en gegeven.

A. van Heteren

Had Salomo een nieuw hart?

Op de catechisatie werd mij de vraag gesteld - een vraag waarover was nagedacht – of Salomo wel echt een kind van God was. Iemand die zo leefde als hij zou bij ons bijvoorbeeld nooit aan het Avondmaal mogen, toch? Een prachtige vraag hoor, en het geeft gelegenheid om op de meest belangrijke dingen in te gaan. Toen de Heere aan Salomo verscheen in Gibeon (1 Koningen 3) vroeg de Heere aan Salomo: Begeer wat Ik u geven zal. Toen heeft Salomo gevraagd om een verstandig hart. En dat heeft hij toen van God gekregen. De Heere zei: Ik heb u een wijs en verstandig hart gegeven. Maar even later lees je van hem dat hij veel vreemde vrouwen lief had en afgoden ging dienen! Hoe kan dat? Dat is toch helemaal niet verstandig? Had hij toen geen nieuw hart meer? Maar dat kan toch niet?

Het eerste waar je op moet letten is dat je bij het wijze hart dat Salomo vroeg en van de Heere kreeg niet aan een nieuw hart moet denken. Want dat had Salomo al. Er staat in hetzelfde hoofdstuk waarin God aan Salomo vraagt wat hij hebben wil dat hij de Heere lief had. Daaraan kun je bij iemand zien dat hij of zij een nieuw hart heeft. Salomo mocht de Heere al op jonge leeftijd liefhebben en vrezen. Het eerste wat wij van Salomo lezen is dat de Heere hem lief had, 2 Samuel 12:24. Wat ben je gelukkig als je een nieuw hart mag hebben. En daar mogen wij ook om vragen. Daar moeten wij ook om vragen. Dan ben je een kind van God.

Weet je waaraan je nog meer kon zien bij Salomo dat hij een nieuw hart had? Hij vond zichzelf maar een kleine jongen toen hij koning werd. Hij zei niet: o dat kan ik wel! Maar hij dacht: ik kan geen goede koning zijn. Want ik moet ook rechter zijn. Er kunnen zoveel moeilijke en ingewikkelde dingen gebeuren in het leven! En ik heb een groot volk. Daarom vroeg hij om een wijs en verstandig hart.

Iemand met een nieuw hart vraagt aan de Heere om een wijs hart. De bijbel zegt dat als we wijsheid nodig hebben, als we een beslissing moeten nemen en we weten niet goed wat we doen moeten, dat we dat dan aan de Heere moeten vragen, Jakobus 1:5.

Salomo kreeg dus een wijs hart om het volk Israel op een verstandige manier te besturen en te regeren. Dat hij wijs werd blijkt duidelijk uit de geschiedenis van de twee vrouwen, die met een dood en een levend kind tot de koning gingen.

Maar in veel andere opzichten heeft Salomo helemaal niet wijs gehandeld. Bijvoorbeeld wat zijn huwelijk betreft. Om te beginnen trouwde hij met een heidense vrouw, de dochter van de egyptische farao. Dat was al verkeerd. Dat mocht niet van de Heere. Een heidense vrouw zou voor een israelitische man een strik kunnen zijn. Lees dat maar na in Jozua 23:11-13.

Ik ga even voorbij aan het huwelijk tussen Jozef en een egyptische vrouw. Dat heeft te maken met de bijzondere eer en verhoging, waarmee de farao Jozef wilde vereren. Jozef heeft het bovendien bij die ene vrouw gelaten en Salomo kreeg er maar niet genoeg van! Bovendien kende koning Salomo de wet van God heel goed en kon hij weten dat hij niet met

heidense vrouwen mocht trouwen. Salomo heeft dat nog wel aangevoeld, want zijn egyptische vrouw liet hij niet toe in de voor Salomo heilige Davidsstad, 2 Kron. 8:11.

Een vrouw kan heel veel invloed hebben. Dat is een zegen als die vrouw de Heere vreest. Maar als dat niet zo is kan er een hele verkeerde en zondige invloed van uitgaan. Al die vrouwen die Salomo erop nahield (dat mocht niet van de Heere hoor) namen hun afgoden mee. En Salomo hield nog van die heidense vrouwen ook. Hij liet dat zien in het knielen voor hun afgoden en het bouwen van tempels voor die afgoden! Dat is heel erg dwaas van Salomo geweest! Wat kan een kind van God, iemand met een nieuw hart dus, grote dwaasheid doen. Daar geeft de bijbel wel meer voorbeelden van. Maar die dwaasheid betekent niet dat Salomo geen nieuw hart had, of niet meer had. Eenmaal een kind van God, altijd een kind van God. Maar een kind van God kan dat niet ongestraft doen. Salomo haalde voor zichzelf en zijn rijk allerlei ellende en narigheid op de hals. De Heere zegt: Dan zal ik elk die dwaas en wrevelig overtreên, bezoeken met de roe en bittere tegenheên! Maar weet je ook wat daar op volgt? Maar over hem Mijn gunst en goedheid nooit doen enden. Noch feilen in Mijn trouw, noch Mijn verbond ooit schenden! De Heere blijft getrouw. En als het goed is heeft Salomo van al die dwaasheid berouw gekregen. We weten niet wanneer hij bijvoorbeeld het spreukenboek heeft geschreven, maar daaruit blijkt dat hij toch wel wist wat de ware wijsheid is, namelijk de vreze des Heeren! Toen de Heere hem een wijs hart gaf, had Salomo daarna altijd om die gave van wijsheid moeten vragen, in alles en altijd. Ik denk dat hij dat niet gedaan heeft. En dan gaat het fout. Dat is nu nog zo. Het is maar het beste in deze gevaarlijke wereld dikwijls je knieën voor de Heere te buigen en te vragen om wijsheid, bekering, een nieuw hart en bewaring. En om vergeving. Want elke zonde is dwaasheid. Ten slotte: de Heere Jezus heeft op Golgotha de zonden van Gods kinderen gedragen. Ook de zonden van Salomo's grote dwaasheid. De Heere Jezus droeg de straf op de zonde. En daarom mag Salomo toch in de hemel zijn. Zo goed is de Heere.

K. Hoefnagel

P E R S BERICHT

GESPREKSGROEP 'AUTISME BINNEN JE RELATIE'

Communicatie, intimiteit en aandacht. Het zijn zaken die belangrijk zijn binnen een huwelijk. Maar wat als je binnen je huwelijk te maken hebt met autisme? Als een van de partners autisme heeft kan de communicatie flink onder druk komen te staan. Het delen van bijvoorbeeld emoties verloopt vaak moeizaam. Dit kan een gevoel van eenzaamheid tot gevolg hebben. Beiden voelen zich niet begrepen. Gesprek hierover met christelijke lotgenoten, onder deskundige begeleiding, kan echtparen verder helpen.

Herkenning en erkenning

In februari 2016 start Dit Koningskind in Harderwijk een gespreksgroep voor echtparen waarbij een van de partners autisme heeft. Tijdens deze avonden wordt informatie gegeven over de invloed van autisme op de relatie en gaan we daarover met elkaar in gesprek. Er is ruimte en aandacht voor persoonlijke pijn. Aandacht voor uw gevoel en worsteling als uw partner autisme heeft of als uzelf autisme heeft. De gesprekken bieden herkenning en erkenning. Mogelijke onderwerpen die tijdens de bijeenkomsten worden besproken zijn:

Communiceren doe je samen;
Tijd voor elkaar;
Intimiteit;
Autisme en geloofsbeleving;
Invloed van autisme op het gezinsleven.

De gespreksgroep komt vijf avonden bijeen en bestaat uit maximaal tien deelnemers. Joke Leene en Karen Vogelzang, regioconsulenten van Dit Koningskind, zullen de avonden begeleiden.

Voor wie: Echtparen waarvan een van de partners autisme heeft
Data: 16 februari, 8 en 22 maart, 5 en 19 april 2016
Tijd: 20.00 – 22.00 uur, vanaf 19.45 staat de koffie klaar.
Locatie: Wijkcentrum De Roef, Zuiderzeepad 1 te Harderwijk
Kosten: per echtpaar: € 56.25 (lid Dit Koningskind) of € 63.75 (niet-leden)
Aanmelden: www.ditkoningskind.nl / Agenda

Meer informatie

Heeft u vragen? U kunt contact opnemen met ons secretariaat: info@ditkoningskind.nl, of bel 030-2363788.

BOEKBESPREKINGEN

Evert Barten, *Neem en lees*. Augustinus' Belijdenissen uitgelegd. Gebonden, 158 blz., 19,90 euro, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2737-3.

Het is een goede zaak dat Evert Barten nu ook het meest bekende boek van

Augustinus 'Belijdenissen' heeft bewerkt zodat het toegankelijk is voor jong en oud. De auteur werkt als jongerenredacteur bij het Reformatorisch Dagblad. Eerder verschenen van hem een bewerking van de Viervoudige staat van Boston, van Het zien op Jezus van Ambrosius en van de Institutie van Calvijn. Augustinus (354-430) wordt wel de kerkvader van het Westen genoemd. Het bekendste werk van Augustinus heet 'Confessiones'. Dat woord wordt meestal vertaald door 'Belijdenissen' maar het zou ook met 'Lofprijzingen' vertaald kunnen worden. In de vorm van een gebed vertelt Augustinus in negen boeken (wij zouden zeggen: hoofdstukken) hoe God hem trok uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Augustinus begint zijn levensverhaal met zijn geboorte en eindigt met zijn doop in de kerk van Milaan, waarna hij naar zijn geboortestreek Noord- Afrika terugreisde. Dan volgen nog vier hoofdstukken. In het tiende hoofdstuk bespreekt Augustinus de vermogens van de menselijke ziel en vooral die van het geheugen. In de laatste drie hoofdstukken (11-13) gaat hij in op de schepping en op het begrip 'tijd'. Op grond van de Schrift leert Augustinus de schepping uit het niets (creatio ex nihilo). In het begin van de 'Belijdenissen' treffen wij een heel bekende uitspraak van Augustinus aan "U hebt ons geschapen tot U en onrustig is ons hart totdat het rust vindt in U." De volgende woorden van Augustinus zijn ook heel bekend: "Geef U toch aan mij wat U van mij beveelt en beveel dan aan mij wat U van mij wilt." In de tijd dat Augustinus op twee gedachten hinkte, had hij een gesprek met zijn vriend Alypius. Toen hoorde hij een kinderstem een lied zingen met de woorden 'Neem en lees'. Nadat hij dit gehoord had, sloeg Augustinus de Bijbel op en las de volgende woorden 'Niet in brassen en dronkenschappen, niet in slaapkamers en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid; maar doet aan de Heere Jezus Christus, en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden' (Romeinen 13:13-14). Wat er toen gebeurde omschrijft Augustinus als volgt: "Want direct, toen ik deze woorden tot het einde toe had gelezen, stroomde als het ware het licht van de gemoedsrust mij binnen en alle duisternis van twijfel vluchtte weg." Nu voelde Augustinus zich geen geboeid mens meer, maar een bevrijd en gelukkig mens. Het was bij hem net zo gegaan als bij de jongeling van Naïn. Hij was van dood levend geworden. De Heere had de jarenlange gebeden van zijn moeder verhoord. Onmiddellijk heeft Augustinus aan zijn moeder verteld wat er gebeurd was. Zij sprong op en begon de Heere te loven en te prijzen omdat de Heere haar gebeden had verhoord. We lezen in de belijdenissen over de bekering van Augustinus het volgende: "U had mij tot U bekeerd. Ik vroeg niet meer naar een vrouw, roem of eer in deze wereld. Nu stond ik op de weg van het geloof, wat U mijn

moeder al zoveel jaren geleden had beloofd. U o God, hebt haar rouw veranderd in vreugde, veel rijker en schoner dan ze ooit heeft gevraagd of gehoopt.” In boek 10 schrijft Augustinus onder meer over tegenspoed. We geven weer wat Barten schrijft op blz. 127 “Tegenspoed moet je verdragen, maar je hoeft die niet lief te hebben. En er is niemand die liefheeft wat hij dragen moet, ook al heeft hij het verdragen wel lief. In tegenspoed verlang ik naar voorspoed, en in voorspoed ben ik bang voor tegenspoed. En alles wat daartussen zit, is één grote verzoeking. Zie je het? Wee de voorspoed, omdat er altijd angst voor tegenspoed bij zit. En wee de tegenspoed, omdat het de voorspoed verdrijft en het je opstandig kan maken. Nogmaals: zie je het? Je leven op aarde is één constante verzoeking.” We hopen dat de goed leesbare bewerking van de ‘Belijdenissen’ van Augustinus door jong en oud gelezen zal worden. Evert Barten besluit zijn verantwoording met de volgende woorden, die we met instemming weergeven: “Ik wil nog één ding kwijt. Denk niet dat je hier een wetenschappelijk doorwrocht boek in handen hebt. Dat is het niet en zo is deze bewerking ook niet bedoeld. Het is slechts een poging om een moeilijk te begrijpen werk toegankelijker te maken. Met de hoop en bede dat je misschien wel door dit boek, de God van Augustinus mag leren kennen. En daarom: Neem en lees.”

Hugh Latimer, Het gebed des Heeren, 165 blz., 16,95 euro, Uitgeverij Om Sions Wil, Alblasserdam, ISBN 978-94-91586-60-6.

Hugh Latimer leefde van 1490- 1555. Hugh Latimer en Nicolas Ridley werden samen op de brandstapel verbrand in 1555. We lezen daarover in het martelarenboek van John Foxe ‘Toen brachten ze een brandende takkenbos

en legden die aan de voeten van Ridley neer. Latimer zei daarop tegen hem: Heb goede moed, Mr. Ridley, en wees een held; vandaag zullen wij door Gods genade een kaars in Engeland aansteken die - naar ik vertrouw - nooit uitgedoofd zal worden.’ De preken van Latimer zijn voor het eerst vertaald in het Nederlands. Om u een indruk te geven van de inhoud van deze preken geeft ik een passage weer uit de preek over de woorden ‘En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.’ We lezen het volgende op de blz. 155- 157. “De duivel weerstaan. Aangezien we dus zo’n vijand hebben, is het nodig hem te wederstaan. Want ik denk dat er nu in deze zaal, onder dit publiek, vele duizenden duivels zijn, die rondgaan om ons te beletten het Woord van God te horen, om hardheid in ons hart te veroorzaken en meer dergelijk kwaad in ons op te stoken. Maar wat is de remedie? ‘Wederstaat’ (Jak. 4:7). Wedersta zijn invloeden. En dit moet direct aan het begin gebeuren. Want hoe sterk hij ook is, wanneer hij direct aan het begin wederstaan wordt, is hij het zwakst. Maar als we hem toelaten in ons hart te komen, kan hij niet zonder grote inspanning en moeite uitgedreven worden. Om een voorbeeld te geven: ik zie een mooie vrouw. Ik ben erg op haar gesteld en in mijn hart wens ik haar te hebben. Nu is het tijd om te wederstaan: dit is een verzoeking. Zal ik mijn genegenheden volgen? Nee, o

nee. Roep u in herinnering wie de duivel is. Roep u God en Zijn wetten in herinnering. Bedenk wat Hij u geboden heeft. Zeg tot God: ‘Heere, leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.’ Want ik zeg u: wanneer hij eenmaal binnen is gekomen, zal het moeilijk zijn hem er weer uit te krijgen. Laat hem daarom niet te lang zijn gang gaan. Geef hem geen verblijf in uw hart, maar versla hem met het Woord van God, en dan is hij verdwenen, dan zal hij niet blijven. Nog een voorbeeld: er is iemand die mij onrechtvaardig behandeld heeft. Hij heeft mijn levensonderhoud weggenomen of mij in mijn goede naam benadeeld. De duivel zet mij tegen hem op, om het hem te vergelden, om hem op mijn beurt gemeen te behandelen, om mij aan hem te wreken. Nu, wanneer er zulke neigingen in mijn hart opkomen, moet ik wederstaan, moet ik strijden, moet ik bedenken wat God zegt: ‘Mij komt de wrake toe; Ik zal het vergelden, Ik zal hem voor zijn wandaden straffen.’ Op zo’n manier moeten we met de satan vechten. We moeten hem doden met het Woord van God. ‘Wederstaat.’ ‘Ga weg, satan, u beweegt mij datgene te doen wat God verbiedt. God zal mij beschermen. Ik wil geen kwaad spreken van mijn naaste. Ik wil hem niet benadelen.’ Zo moet u met hem strijden. Kwaad met goed vergelden. U moet ook bedenken wat Paulus zegt: ‘Indien uw vijand hongert, zo spijzig hem.’ De Schrift laat ons toe onze vijanden op deze manier te slim af te zijn. Zo zullen we ‘kolen vuurs op zijn hoofd hopen’ (Rom. 12:20). Dit is een figuurlijke spreekwijze. Neem het volgende voorbeeld om deze beeldspraak te begrijpen: Iemand heeft u benadeeld. Maak hem warm met uw weldaden. Verdraag de beledigingen die hij u aandoet met geduld, en help hem in wat hij nodig heeft. Dan zult u hem heet maken, want hij is koud in liefde. Ten slotte zal hij tot zichzelf komen en zeggen: ‘Wat voor een mens ben ik toch! Deze man is altijd vriendelijk en goed voor mij geweest. Hij heeft al mijn boosheid met geduld verdragen. Echt, ik ben

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 22,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 23,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

hem zeer verplicht. Ik zal stoppen met mijn wandaden. Ik zal hem niet langer lastigvallen.' Zo ziet u dat dit de manier is om van onze vijand een goed mens te maken, om hem tot verbetering te brengen. Er zijn echter mensen die op hun beurt gemeen terugdoen wanneer ze gekrenkt worden. Maar dit is niet zoals God het wil. Paulus gebiedt ons vurige kolen op het hoofd van onze vijand te hopen. Dat wil zeggen: Als hij u krenkt, doe hem goed. Vergeld het hem met weldoen. Geef hem eten en drinken ('eten en drinken' moeten we hier in ruime zin opvatten). Wanneer hij advies nodig heeft, help hem daarin. Of wat hij ook nodig moge hebben, geef het hem. Dit is de juiste manier om onze vijand te veranderen, om hen te verbeteren en hem tot het goede te brengen, want dit gebiedt Paulus ons, als hij zegt: 'Word van het kwade niet overwonnen' (Rom. 12:21). Wanneer ik immers op het punt sta mijn vijand gemeen te gaan behandelen, heeft hij over mij gezegevierd. Maar we moeten het kwade door het goede overwinnen; we moeten onze vijand door wel doen overwinnen."

Aad Kamsteeg, Tegen de verdrukking in, paperback, 96 blz., 5 euro (plus porto). Te bestellen via Tegendeverdrukkingin@gmail.com. Dit boekje is bedoeld om christenen in een seculariserend Nederland te bemoedigen met het getuigenis van

om het evangelie vervolgde gelovigen. Zes organisaties werken hierin samen: Arab Vision, Evangelie en Moslims, de stichting Gave, Friedenstimme Nederland, de Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) en Trans World Radio. In hun opdracht is dit boekje gemaakt. Er zijn discussievragen toegevoegd. Het boekje kan bijvoorbeeld gebruikt worden op verenigingen. Enkele regels willen we doorgeven. We lezen op blz. 93 "In situaties van structurele onderdrukking blijken velen doelbewust voor Christus te kiezen. Het levert hen vaak onvoorstelbare ellende op. Maar tegelijk blijkt hun afhankelijkheid van God groter te worden en daarmee ook hun innerlijk geluk. Het één kan kennelijk samengaan met het ander: verlies van vrijheid, gezondheid, welvaart en tegelijk de 'onuitsprekelijke vreugde' waarover Petrus het heeft. Geen enkele christen heeft ernaar verlangd te worden opgejaagd en gemarteld. Maar toen dat

toch gebeurde, merkten zij dat niets hen kon scheiden van de liefde van Christus. Die ervaring beheerste hen zo dat zij – dreiging of niet – erop uit bleven trekken om ook anderen over Hem te vertellen."

Laurens Snoek, RichtingWijzer, Dagboek voor tieners, paperback, 13,90 euro, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2654-3.

De auteur is docent godsdienst aan het Van Lodensteincollege in Amersfoort. Hij publiceert regelmatig artikelen voor jongeren onder andere in het Reformatorisch Dagblad. Op de hem eigen wijze probeert hij in dit dagboek tieners te bereiken zodat zij Gods Woord mogen verstaan of al meer mogen verstaan.

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

**Rust en ontspanning
in de prachtige
Vulkaaneifel!**

*dichtbij
Friedenstimme-gemeente*

**Ruime
appartementen te
huur**

Inl.: 0049-6594258990 en

www.huizesolagratia.nl

Begravenisonderneming **De Jongh**

H. de Jongh
D.D.E. Meliëste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begravenissen*

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 611154

Papendrecht
078 - 6412740

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.